

Tas Patweeschu draugs.

1840. 1. Bewrar.

5ta lappa.

Saunas sinna s.

Is Rihges. Muhsu zeeniga rahes ar sawadu fluddinaschanu no zota Dezember irr fluddinajusi, ka par to gaddu 1840 katram wihram, kas Rihges ammatneeku woi birgeru rullei peerakstihes, galwas=naudas lihds ar nekrushschu=naudu un zittahm frohna=dohschanahm ja=makfa 7 rubl. 30 kap. sudr., bet kam nekrushschu=naudas naw jadohd, tif 4 rubl. 75 kap. sudr. — Teem, kas dar-bawihru rullei peerakstiti un kaur arri nekrushschu=naudas ja=dohd, teem ja=makfa 4 rubl. 15 kap. sudr., bet bes nekrushschu=naudas tif 3 rubl. 25 kap. s. — Kas irr peerakstiti namma=kauschu woi deenest=kauschu rullei, teem lihds ar to nekrushschu=naudas 2 rubl. 40 kap. sudr. un bes tahs tif 1 rubl. 75 kap. sudr. ja=makfa.

Is PinKu=draudses, Rihges walsti. Dizzam gan, ka dokteri arri eeksch ahrstes leetahm daschreis fo labbu mahzitohs no semneekem, kad tif to dabbutu sinnahe, fo schar jau wissu isdohmajuschi. Lai tadeht arri scho sinnu ne smahde wid, fo semneeki muhsu un, warr buhe, arri wehl zitta mallâ usgahjuschi. Winni teiz tâ: Paschi taggad skaidri sinnoht, ka tas dauds affu garfch zehrms, kas dascha zilweka eekschâs dsihwo, un fo zittur sauz banti, ihsten eeksch wimbahm atrohnotees, ka tam amplam masa galwina un tif zeeta natuhre, ka ir tad wehl dsihws un spirgts paleef, kad wimbahm jau iswahritas. Eekschotees wehl schahm tif dsiki un zeeti, ka kad zilweks, wimbahm ehdoht, to zehrnu atrohn, un dohma to nonehmis woi ir pat ar nasi isgreesis, ta galwina tatschu dsihwa paleekoht eekschâ, lihds ar ehdeenu zilwekam eijohet wehderi, kur tad wairs ne nahkoht ahrâ, bet drihs atkal augoht par wesselu zehrnu un tif brishnum' leelâ garumâ. — Kaut jel katrs zilweks, zil spehdams, scho leetu gruntigi ismekletu!

Is Parishes. Tanni mallâ semneeki wehl tif mas irr mahzijuschees, ka aplam sahle bailotees, kad kahds no winnu mahjas kustoneem behrnu dsemdina, kas woi frohptis, woi us'zittu wihsi sawadi audsis. Jo lautini dohma, ka tas simejorees us leelu nelaimi. Tâ wehl ne fenni parahdijahs tanni draudse, fo sauz Marli, ne zil tahle no ta pilfata Wallansienes. Telsch peed sinne, kam waigs bija drufzin sawads. Tuhlin walloda ispaudahs, ka tam waigs, gluschi kâ zilwekam, un mahjas saimneeks pars tif aplam sahze bailotees, ka ahrumâ ne ween noschnaudse

teflu, bet arri pahrdewe gohwi us zittu walsti. Un arri wiffi zitti laudis, kas scho
teflu redsejufchi, woi til no ta dsirdejufchi, brihnodamees, to wehl ne warr aismirst
un tohti bihjajs, fa wiffai draudsei drihs leela nelaima usnahkschoht. — Raut teem
jel nahktu prahtinsch mahjäs!

• Stahsts no atgreeschanas ta Zuhdu daktera Kapadose.

Erescha dakka.

Nu dakters stahstija tà:

Kahdâ deenâ pehz maltites mans tehwa=brahllis, zeitungas lassidams, no Ham-
burgas awihsehm mannim lassija preekschâ, fa tanni pilssehtâ kahds Zuhdu rabbi-
neris us kristigu tizzibu atgreests, kahdâ basnizâ to swehtu kristibu effoht dabbujis.
Us to mans tehwa=brahllis fazzija: "Kad schis zilweks to irr darrijs laiziga labbu-
ma jeb gohda deht, tad tas winnam irr par kaumu; bet ja to darrijs no firds,
tad irr gohdinajams." — Pee scheem wahrdeem sawu firds preeku ne warreju
wairs apturreht, es tam apkehrohs ap kaku un fazziju: "Mihlais tehwa=brahllis!
schohs wahrduß pats Deews juns irr lizzis muttê? Tad nu sinnait, fa ar man-
nim tà patt irr, fâ ar scho rabbineri!" Mans tehwa=brahllis par to isbihjees,
dohmadams, fa es wahjisch sawâ prahtâ palizzis, uszehlahs no sawa krehsta un
us kahdu brihdi isgahja ahra. Bet drihs atkal eenahze eekschâ, un tuhdaßin no
zittahm leetahm eefahze runnaht; bet es gauschi pakustinahts manna firdi, fluffu
zeesdams luhgschanâs farunnajohs ar Deewu mannu Pestitaju, to Kungu un
Deewu mannu tehwu.

Dhtrâ deenâ atkal pehz pussdeenas mehß diwi weeni paschi kohpâ buhdami,
un redsedams, fa mans tehwa=brahllis, fâ aismirßis to wakkareju wahrdu, itt
mihligs preet manni bija, tad es nu wehl weenu reißi, bet ar ihsteni meerigu
garru, tam topaschu fazziju, fo jau wakkar biju fazzijis. Us tam winsch fitta
pee sawahm kruhtim, nolahdeja sawas deenas, un brehze, fa es wiinna baltu gal-
wu eegahkschoht kappâ. Schee breeßmigi wahrdi saplehse mannu firdi, bet tas
Kungs manni stiprinaja un eepreezinaja, un palihdseja, fa es to gohdinajamu
wezzu wißru ar mihlestibas wahrdeem atkal warreju apmeerinaht. Dhtrâ deenâ
winsch wiffu to stahstija manneem raddeem, un schee apnehmahs, par schahm
leetahm ne neeka ar mannim runnaht, bet mihligi un laipnigi buhdami, gaidiht,
woi mannim atkal ne nahkschoht zittas dohmas. Bet tee to ne warreja sagai-
diht, un es wairs nu ne apstehpu sawu atgreestu prahtu un manneem raddeem
daschkahrt apleezinaju to pateefibu ta preezas=warhda. Schinni laikâ mans draugs
Dakosta mannim bija par leelu atspaidu un eepreezinaschanu. Kad nu mans
tehwa=brahllis redseja, fa ar laipnibu un lehnprahtibu ne isdewahs, manni no
manna zekka atkal nogreest, tad winsch eefahze ar asseem smeeklu=wardeem, un
ar zeetahm runnahm manni apkaunaht. Gruhti gan bija to panest. Kahdâ reißi
arri gan par to eedusmojohs, bet gohds Deewam! mannim isdewahs drihs, wiffu
to ar fluffibu panest, un sawas behdas Pestitaja klehpi nolift. Mannim naw
schehl par schahm pahrbaudischanahm, jo tahs mannim isdewahs par swehtibu,
tapehz fa zaur to tappu stiprinahts sawâ tizzibâ.

Bet kahdâ deenâ, atkal weens pats buhdams ar sawu mihlu tehwa=brahli,

tas gauschi affus, ruhktus wahrduſ us mannim runnaja. Un kad es gluschi fluffu pee ta palikku, tad winsch pehz eefahze to Kungu Jesu Kristu ſaimoht! — Us tam es zehlohs kahjäs, ſkattijohs tam azzis un fazziju: "Zif ka juhs manni ween bahraht, to eſmu paneffis fluffu zeedams, bet nu juhs ſaimojat un apſmeijat to, fo juhs ne paſiſtat. Es jums nu ſklaidri ſakku, mihtais tehwa-brahli, un Deews manni dſird; ja juhs us preekſchu wehl kahdu reiſi tà darrat, tad tuhdaſin es eefchu no juhſu mahjas ahra." No ſcho laika mannim bija meers no ſaimoſchanahm ta wahrda Kristus. Pateizeet tam Kungam, juhs wiſſi, kaſ ſcho mannu dſihwes-ſtahſtu laſſait, jo pats Deews tas bija, kaſ ſchinnì lee-tà ſawu peetizzibu liſke ſpìhdeht par ſawu nabbagu behrnu.

Zomehr manni raddi daſchadi man grubti darrija. Kahdà deenà buhdams manna meefiga tehwa mahjà, ſchis ar leelahm duſmahm manni ſagrahbe pee rohkaſ un manni wedda ſambari, kur manna mahte wahja gulleja. "Redſi," tà winsch us manni brehze, "taſ irr tawſ darbs, tu eſſi ſawas mahtes ſepkawa." Zeeſcham, ta bija ta wiſſleelaka un grubtaka pahrbauſichana mannas tizzibas, kaſ to brihd mannim usnahze; manna ſirds bija ſaplehta, ſkattidams us to wahju no aſſarahm wiſſpahri ſapju waigu mannas tohti mihtas mahtes. Zau gan driht manna tizziba ſchaubijahs; es zittu ne warreju darriht, kà no taſ mahjas iſbeht ahra, pa pilſſehtas eelahm. Deews ſinn, kà buhtu beidſees, kad pats Kungs manni ne buhtu walidijis. Usnahzis us tilta, eeraudſiju ſkaistu wara-wiſſfni ar mannahm no aſſarahm ſapjahm azzim. Manna dwehſele ſagrahbe ſcho ſihmi taſ Deewa apoſhliſchanas: "Redſi to Deewu taſ muhſchigas derribas!" Un tuhdaſin mannas mohkaſ palikka meerà, tizziba atkal ſtiprinajahs un Deewa Gars preekſa-ſahles eelehje eekſch tahm wahtim mannas ſirds. Neſpehzigs pehz meefas, bet ſtipriahſ garrà, es puſtinnigi un merriigi atkal atnahzu manna tehwa mahjà. Kristus us juhras buhdams apdraudeja to wehju, un fazzija us to juhru: "Zeeet fluffu, un paleezi mehms!" Un taſ wehſch noſtahjahs un tappe itt rahms.

Zittà reiſè kahds ihſteni deewabihjigs un gohdinajams rabbineris ſatikkahs ar mums diweem kohpà, un mekleja muhs atkal us Zuhdu tizzibu greeſt. Kad nu redſeja, ka taſ winnam ne iſdewahs, tad beidſoht ſchohs wahrduſ fazzija: "Mihli kungi! Pehz pahra deenahm wiſſi Zuhdi par wiſſu paſauli eekſch maifa un pelneem ſwehtihſ to leelu deenu taſ ſalihdſinaſchanas. Karris Zuhds paſemmigi ſawus grehkuſ ſuhdſedams, teeſcham panahks peedohſchanu no Deewa. Zo peeminneet, mihli draugi, un kad juhs kà Iſraëta behrni, tà patt darrat ar ſirds ſagrauſchanu par juhſu nomaldſchanu, tad arri juhs dabbufeet peedohſchanu no Deewa."

Muhſu ſirdis zaur ſcheem wahrdeem ta mihta wihra tappe kuſtinatas, bet mehſ tam atbildejam: "Ja Deews grehkuſ peedohd, tad winsch to zittadi ne warr darriht, ka zaur tahm aſſinim ta Peſtitaja." Iſeedams pa durwim wehl ſchohs pehdigus wahrduſ us mums fazzija: "Draugi, es eſmu darrijs, fo mannim waijadſeja darriht; kad nu ſchirramees, warr buht, ne kad wairs redſedamees, tad ne warru ſehpt, ka Deewam pateizu, ka ſchinnì muhſu laikà taſ nu wehl kahduſ zilwekuſ eſmu atraddis, kaſ tizz us Deewa wahrdeem."

Nu mums! abbeem gribbejahs zaur swehtu kristibu sawu tizzibu preeksch wiffas pafauls apleezinabt. Manni raddi wehleja mannim wehl gaidiht, jeb us Wahsemmi eet un tur to darriht. Zif tahli nu gan meh's ne gahjam, jo mums bailes un fauns par sawu atgreeschanu wifs ne bija, bet tomehr no Amsterdames, fur mannam tehwa-brahlam no Ollenderu Lehina bija uswehlehta ta us-raudsifchana par wiffahm Juhdu buhschanahm, ne gribbedami winnam ta ka grubht darriht, meh's gahjam us Leiden, prohti es, mans draugs Dafosta un winna laulahts draugs, kas are ta part sawu Pestitaju bija atraddis. Ar mihlestibu meh's tur tiffam fanemti.

20ta Oktober-deena 1822 basniza lohzijam sawus zellus preeksch ta Deewa muhsu tehwu, kas irr tas patees Deems, Tehws, Dehls un Swehtais Gars. Meh's nabbagi, nezeenigi grehzineeki fanehmam us sawahm galwahm to sifmi tahs schehlastibas dervibas, un apleezinajam preeksch wiffas draudses to swehtigu wahrdu ta leela Deewa un Pestitaja, kas muhs pasudduschus usmeklejis. Gohds ire Deewam! Lee wahrdi, par kurveem tas mahzita's runnaja, bija schee: Reem. 11, 5.: "Tad nu arridsan ire schinni laika weens atlizzis pulks, pehz tahs isredseschanas tahs schehlastibas." Ja, schehlastiba par schehlastibu un tas gohds ta Deewa, kas muhs irr isredsejis, irr tas amohes wiffas swehtibas un labklahfchanas.

L. (Zittas dallas us preekschu.)

Wiffedamees, meh's appaksch zittahm mihklahm pehrnaja, un ware buht arri schai gadda effam sifmi likfuschi, kas taisai ne rahdabs us to rakstitaju, kas ihsten winnas farakstijis. Tai tad nu schis ne nemm par tauunu! Us preekschu paschi winnam istahstifim, ta mums ta walna gabdtjahs.

Sinna, jil naubas 51. Januar-mehn. deena 1840 eelsch Ritges malkaja par daschahm prezehm.

Var	Malkaja:	Sudr. nauba.		Var	Malkaja:	Sudr. nauba.	
		Rb.	S.			Rb.	S.
1 puhru rudsu, 116 mahrzins smaggu		1	40	1 pohdu (20 mahrzineem) waffu		7	—
— meeschu, 100 mahrzin. smaggu		1	5	— tabaka		—	65
— fweeschu, 128 mahrzin. smaggu		2	75	— sweesta		2	40
— ausu		—	70	— dselses		—	75
— firu		1	50	— linnu, frohna		2	—
— rupju rudsu = miltu		1	35	— brakka		1	80
— bihdeletu rudsu = miltu		1	80	— kannepu		—	90
— bihdeletu fweeschu = miltu		3	50	— schfihhtu appinu		3	—
— meeschu = putrainu		1	50	— neschfihhtu jeb prezses appinu		1	80
— eefala		1	10	— muzzu filku, eglu muzza		9	—
— liannu = sehklas		3	—	— lasdu muzza		9	25
— kannepu = sehklas		1	50	— smalkas sahls		4	50
1 wesumu seena, 30 pohdus smaggu		3	—	— rupjas baltas sahls		4	75
— carrotu wehreschu gallu, pa pohdu		1	—	— wahti brandwihna, pussdegga		7	50
				— dimdegga		9	50

Wrihtw dreikleht. No juhmallas-gubbernementu augstas waldischanas puffed:

Dr. C. E. Napierfsky.

Latweeschu drauga

p e e l i k k u m s

pee № 5.

1 Februar 1840.

„Kas tee tahdi fweeschi wahrdi, fo woi lassa Deewa rakstos, woi dsird
pee Deewa kalposchanas?

Dhtra reise.

4. A l t a r s.

Dasch labs gan brisnisees scho wahrdu te pee nepasichstameem atrast un fawâ prahta
fazzihs: „to es jaw pats no fewis pasichstu; pee ta man tulkotaja ne wajag.“ — Gan
es arri tahdu par kristigu zilweku nebuht neturretu, kas altaru man newarretu basnizâ pa
rahdiht un atbildeht, ka tas tas galds basnizas augsch gallâ, fo ar drahnahm glihti zeeni
apflaht, un fur swehtu bihbeli, krustu uu Deewa galda rikfus usleek. — Tomehr lai
ne weens par launu nenemm, scho wahrdu te tulkotu atrast. Es jaw ne esmu sohlis tah
dus wahrdu ween tulkot, fo gohdigs lassitais wehl nebuht nepasichst jeb neisproht, ne
simadams, kurri katram neisprohtami un kad arri schim lassitajam schee wahedi un zittam
zitti isprohtami un neisprohtami, ta ka, ja wisseem nepasichstamus wahrdu ween grib
betu tulkot, preeksch katra gan driht arr ihpascha gramata buhtu ja faraksta. Tapedz
es labbaku padohmu ne simohs, ka itt wiffus fweechus wahrdu, fo bihbeli un pee Dee
wa kalposchanas lihds schim usgahjis, istulkot. Ja nu kam kahds pardauds pasichstams
rahdahs, ta fo no ta irre fo waire negribb dsirdeht jeb lassit, tad lai to laisch garram,
un gaida, lihds tahdu useet, kas wehl jo nepasichstams.

Bet aplam nelaischat wiff garram; jo drohschi warretu derreht, ka ir pee ta wiffu
pasichstama wahrda daschu fo dabbuseet mahzitees, fo nei memme pee schuhpula ne buhs
dseedajusi, nedf arr gan sohlmeisters garram nebuhs eekohdinajis un kas tomehr pee
prahta gaismoschanas leeti derreht. Israugait tik paschi to pee ta, kas tuhda no altara
buhf lassams.

Altars irre no Latniskas jeb Keemeru wallodas un zellahs no ta wahrda altus,
tas irre augst. No ta nahf tas wahrds altare, tas irre lihds ta ka augsta leeta jeb
weeta. Ar scho wahrdu Keemeru ihpaschi tohs almina blukkus jeb galdus nosauze, fur
winni, ka jaw paganu tautas, saweem elkeem uppurus sadedsinaja, un kas arri tehtu klah
tumâ woi elku nammu augsch gallâ, woi appalsch augsteem kohkeem jeb us zittahm fweh
tahm weetahm bij ustaisiti. — Tahdu deewektu altaru swehti Deewa raksti dauds pee
mim. Virmais tuhda tas, fo Arons uszehle tam seltu tekam uppureht (2 Mosh. 32, 5).
Tad wehl dauds zitti, gan no paganiskeem Kanaânes semmes eedschwotajeem, gan arri
no zitteem Israelitereem, kas no sawas Deewa tizzibas bij atkrituschi, elkeem uszelti, fo
gan Baalu, gan Dagonu, gan Mohloku, gan zittadi dehweja, un starp kurreem ihpaschi
Mohlokam ir pat zilwekus uppureja (2 Keen. 16, 3 un 23, 10). Ir tas Apustuls Pash
wils Ateeneru pilfatâ dauds deewektu altarus atradde, un starp teem weenu, nepasichsta
mam Deewam swehtitu, un pee ta Ateenerus pamahzija, scho effam weenu paschu par

Deewu jaturr un fahda augsta winna buhschana un fahda leela winna schehlastiba (Ap. darb. 17, 23). Bet tá winnaus tohti gudri us ihsta Deewa un Jesus tizzibu labbinaja. — Tomehr ne elkeem ween altari tappe ustaifiti, bet kad no eefahkuma laudis ne fahda wihse nesinnaja Deewam kalpoht, ka ar uppuru fadedsinaschanu, tad arri Deewam pascham altari tappe zelti, kur tiklai winna zeenitaji mitte. — Virmais Deewam swehtihst altars, no ka swehti raksti stahsta, irr tas, fo Noas taifija pehz uhdens pluhdeem, pateizibas uppurus uppureht (1 Mohf. 8, 20). Abraams ustaifija fahdus tschetrus (1 Mohf. 12.), Isaaks weenu (1 Mohf. 26, 25), Zehkabs diwi (1 Mohf. 33, 20 un 35, 7) un Mohsus, kad Zuhdus no Egiptes semmes bij isweddis, arri diwi (2 Mohf. 17, 15 un 20, 24). Schee wiffi bij woi no welleneem woi no almineem ustaifiti; bet kad Mohsus bij taifijis to Deewa dshwofli, jeb telti, kam bij Israeltu behrneem par Deewa nammu buht, tad tur taifija diwi altarus no weegla kohka, fo ta ka paschu telti wiffur warreja lihdsá nest. Weens bij dedsamu uppuru altars, tas stahweja telts pagalmjá, bij ar warru pahrwilkes, 3 ohlektis augsts un 5 ohlektis us abraham kantehm plats (2 Mohf. 27, 1-8). Us wisseem 4 stuhreem bij stabbi, fo par raggeem sauze; us scheem tappe to kantu uppuru affinis lik, tas jeb schahkias (Ezek. 43, 20), kamehr us pascha altara tohs taukus un zittu galka gab, balu fadedsinaja (2 Mohf. 40, 29).

Ohrails bij kwehpinaschanas altars, ar tihru seltu pahrwilkes, diwi pehdas augsts un pehdu tik us karu kanti plats. Stuhreds winnam arri bij raggi (2 Mohf. 30, 1-5). Tas stahweja pascha swehta dshwofla weeta un ne zil tahl no ta leezibas schkirsta, kas wiffu swehtaka weeta stahweja (2 Mohf. 26, 33 un 40, 5), un us fo tikke ar tahm jau, kafahm kwehpinajamahm sahlehbm kwehpinahts (3 Mohf. 30, 34. Lufk. 1, 9).

Ihsti wisseem Ihsraela behrneem tik us scheem diwi altareem ween bij ja uppure (5 Mohf. 12); bet tomehr notikke, ka brihscham wehl zitti tappe zelti. Tahdu weenu ustaifija Josuus us to kalnu Eebal (Jos. 8, 30); zittu tahs pufstreschas zilts, kas wian pufs Jardana bij palikkuschas (Jos. 22, 10), un wehl daschi zitti tappe taifiti, lihds peh: digi Salamans tai jauka un glihta Deewa namma, fo wiansch ustaifija, arri diwi jaunus altarus zehle, kas itt pehz teem pirmeem bij taifiti, tik dauds jo dishaki (2 Laik. gr. 4, 1. 1 Kehn. 6, 20-22). Kad pehz laika ar tahm daschkahrtigahm Deewa namma ispohtischanahm ir altari tappe apgahsti un isahrediti, tad sinnams teem, kas to Deewa nammu atkal fataifija, arr jauni altari bij ja zelt, prohti Serubabelam (Esr. 3, 2), un Zuhdam Makkabeam (1 Makk. 4, 47); lihds arri schee beidsanta Jerusalemis ispohtischaná tappe fadausiti uu ispohtiti.

Tahdu altaru, kur kwehpina un uppurus fadedsina, to katrs warr saprast, muhsu Deewamammós ne atrohd, jo wiffu kantu lohpu uppuru weeta, kas tam Kungam ihsti nepatihl (Dahw. bseef. 40, 7. Ebr. 10, 5) mums irr labbaka dahwana, ar fo to Kungu falihdsinaht; prohti tas leeldeenas-jehrs, par mums uppurehts, kas irr Kristus (1 Kor. 5, 7). Tas pats muhs irr lizzis no wiffas uppuru kalposchanas atstah un Deewu garrá un pateesiba peeluhgt (Jos. 4, 23. 24). Tomehr wiansch mums uppuru meelastu eestahdijs, pee ka, wiana meesu un affinis baudohht, mums fawu uppuru allaschia buhs peeminneht, un to weetu, kur schis meelasts tohp usklahts un fataifihst, arri par altaru sauzam. Schis muhsu altars, fo ar flaidru, jauku Latweeschu wahrdu arr par Deewa galdu sauzam, stahw us grihdi, kas par fahdu pehdu augstaka ne ka basnizas plahns. Tad nu mahzitam us scho grihdi ja stahw, kamehr draudse us plahnú stahwedama un us grihdes mallu

zells mettufees no winna to swehtu meelastu dabbu, tad daschi eeradbuschees fazzijt: »mahzita's kaph us altara«; bet tas tohti nelahgi isteikts. Kad fakka us altaru, tad tas irr itt wirsu, fur bihbelti uu swehta wakkara ehdeena rihkus leek, un tur jaw wehl mahzita's ne kad draudses preekschâ nebuhs kaphis. No mahzitaja jafakka, ka us altara grihdi jeb preeksch altara stahw, un no Deewa:galdneekem atkal, ka tee eet, jeb irr pee altara. — Kam tiht no altara buhschanas wehl wairak fo mahzitees, tas to atraddihs, fur no uppara tiks isteikts.

Altara:dseefma. No schi wahrda jaw scho isteikschanu preekschwahrdôs goh dig's lassita's buhs atraddis, ka ta dehwe tohs wahrdus kas gan no mahzitaja, gan no dseedatajeem un draudses teek dseedati, kamehr mahzita's altara preekschâ stahw. Pee tahm ja isfschier: — 1) Sahkamas altara:dseefmas, ar fo mahzita's eefahkdams draudsi usdseed, ta ka to sweizinadams, jeb us Deewateikschanu un peeluhgshanu skubbinadams. — 2) Utbildes, fo dseedataji woi weeni, woi ar wissu draudsi kohpa pretti dseedadami mahzitajam atbild, itt ta ka mahzitaju pretti sweizinaht jeb sawu gattawu prachtu parahdiht, mahzitaja usskubbina:schanai paklausiht. Abbas schihs dseefminas ittin ihsas, tik no mas wahrdeem, fo labpracht zeeni no paschas bihbeles nemt. Brihscham, ihpachi augstas swehtdeenâs, teem bihbeles wahrdeem wehl Alleluja peeleeek. Ta Utwentè:

Sahkama altara:dseefma: Sataisajt ta Runga zellu. Alleluja!

Utbilde: Un darrait lihdsenas winna tekkas. Alleluja! (Matt. 3, 3).

3) Garrakas altara:dseefmas wehl jaisfschier, fo arri par kallektehm jeb kollektehm sawu. Taks irr pahshas Deewateikschanas un luhgshanas, fo mahzita's tuhdat pehz draudses atbildes dseeda jeb lassa, ta ka wissas draudses wahrda Deewam par winna augstakahm labbdarrishchanahm pateekt un taks wissu wajadligas leetas no winna luhgrees. — Us to wissa draudse atkal atbild — Amen, parahdiht, ka schi luhgshana tik labb ka no winnas paschas teikta. Un ka schis wahrd's to parahda, to tuhdat dabbuseet lassiht.

5. A m e n.

To gan wissi, kas schahs lappinas lassa, jaw nestaitamas reises buhs isteikufchi, un tomehr, Deews inn, woi dauds buhs, kas to skaidri mahzehs tulkoht? — Nu tad klausaites: amen irr tik dauds, ka tee scham, pateesi. Ebreeru walloda, fur tas wahrd's peederr, fakka amen, fur tik kahdu leetu grihb apstiprinaht nn winnas pateesibu apleezinaht. — Tapehz swehtôs rakstôs amen atrohnam par apstiprinafchanu 1) pee swehtischanahm un fur zitteem labbums tohp wehlehts (Neem 15, 33); 2) pee Deewateikschanas (1 Petr. 4, 11); 3) Deewa luhgshanas beidsiht (Matt. 6, 13), pee ka tas amen parahda to stipru zerribu, ka Deews pateesi paklausiht; 4) ir par apstiprinafchanu pee ta, fo zits kas fazzijts (1 Laif. graham. 17, 36. 5 Mosh. 27, 15-26). No ta nahk, ka ir meh's to wahrdu ta pat wakkajam, un gan mahzita's, kad draudsi swehtijis, gan draudse pee mahzitaja swehtischanahm un altara:dseefmahm, gan katrs pee sawahm paschahm Deewateikschanahm un Deewaluhgshchanahm par apstiprinafchanu fakka: amen, tas irr ja! pateesi! (Lai Deews wehl dohd wairak tahdu mahzibu!) 30.

Slawehs lai irr Deews, tas Kungs.

Mel. No debbesim buhs man atneš.

1. Ak laudis, teizeet preezigi To Zehwu, kas tik laipnigi Ar Dehl' un swehtu Garreinu Mums dahwa preef' un swehtibu!

2. Tu, mutte, lihgsma eefahzi, Ta Kunga gohdu daudšini, Prahts tewim steigsees palihgā, Ta firšs juhs abbus stubbina.

3. Tam Kungam teescham peenahkās, Ka wišs preefšch winna paklamahs, Un ka jeb kurru deemuu Ikwēens tam dohd pateizibu.

4. Tā darra augstee engeli, No Deewa garra gaismotti, Un kas par engeli gribb Kluht, Tam arr' us to buhs tschaklam buht.

5. Tai pasaulei, kas launumā, Un muhs ar wiltu apmahna, Gan ne tihl Deewu gohdi-naht: Sew weenu tik gribb isjillaht.

6. Muhs paschus spaiba grehtu swars, Un ja muhs ne spesch swehtais Gars, Gan Deewa slaweht aismurstan: Un gaudās tiklai waimanam.

7. Jo wahjais prahts bes waij'sibas Dasch' daschas sahpes padarrahs, Un zeeschoht wiffai aismiršis, Zil labba Deews tam darrijs.

8. Tā lai wairs ne eet, Kungs un Deews! Na muhsu firšs atwechrusees; Ar tizib's rohtu puschfota, Lew gohd' un sawu dahwina.

9. Ak uskatt' sawu pulzinu, Un usnemn' wahjo teifschanu, Un klausu muhs tik laipnigi, Kā tu muhs allasch klausiji.

10. Lew, radditaju, slawejam, Kamebr wirs semmes šaigajam; Tu dewi wisseem dšihwibu Un dahwa maiš un swehtibu.

11. Kungs Jesu, pasaul's pestitajs, Lew slawejam, tu warrenais! Lawš swehtais affins wairak darr, Ne kā tew muhscham pateikt warr.

12. Lew, swehtam Garram, arribsan Bes mehra faklam pateifschan', Par tawu leelu us-tizib' Un ildeeninas palihšib'.

13. Ak klausu, Deews trihsweenigais, Scho teifschanu, tu sehwelligais; Ne smabde arr' scho luhgšchanu: Dohd maiš, meer' un swehtibu!

14. Kad buhs ta jauka deenina, Kur behdas wairs muhs ne spaida, Un mehš ar eng'ceem beedroj'shees; Lew dseedom: swehts, swehts muhsu Deews!

30.

Miffionara dseefma.

Mel. Ak galwina ar sweedreem.

Ak Kungs, tu meeru nesh Mums wahjeem grehz'neekem! Schurp atnahkdams, tu effi Schthrees no engeleem. Tu effi muhsu labba Upsmeets no blehdneekem, Nobahlejs krusa-stabbā, Mirris par waidneekem.

2. Lai mehš pee Zehwa eetum, Tu Zehwu atstahji, Kas waidejam, lai smeetum, Tadeht tu atnahzi. — Us wiffahm puffedm speeschahs, Kungs, tawa mahziba, Pee tawa krusa greefchahs Jau dascha firfina.

3. Ak debbes-spehks, ak warra! Gaisma, no gaismas tu! Kas tik daudš labba darra Zaur sawu mahzibu. Daudš, kas bij pasuddu-fchi, Kas grehlōs moldijahs, Tee taggad at-spiguschu Celsch tawas walsfibas.

4. Je tur reds tawu spehku, Kur elku-laudis miht, Kur dasch fahf atfih grehtu, Preefch tewim jekōs kriht. Jau tewim draugi mohdahs, Jit siltās semmites, Un seemelōs daudš roh-dahs, Kas tawu krusu nesh.

5. Kungs, mahzi, draude, sohdi, Karro un uswarri! Wiffaplahrt semmes-lohdi Sew draudses padarri. Lihof padebbeschōs nahfši, Tee-sabt scho pasauli, Tu Zehwa preefchā wahlši Sawejus preezigi.

6. Bet reds, zil daudš wehl šaiga Paganu tizibā, Kas tabf no tawa waiga, Miht grehtu tumfiba. Kungs, schewlo nabbadšinus! Tee tawi behrini; Pestu un isglahji winnus, Tohs wahjus šiprini.

7. Jel nahz' ar sawu spehku, Ar sawu garru nahz', Un isdeld' wiffu grehtu; Kas šnaušch, tohs mohdeht fahz'; Lai blehu darbi beidsahs, Lai pasuhd uppuri, Lai wiffi kohpā šeidfahs, Lew kalpoht tilkuschu.

8. Je man tas laiks jau Klabtu, Kur proh-jam jasteidsahs, Sluddinaht tawu prahtu Celsch karstas Ahprikas. Kas tewi miht, tas gahda Par tawu wihnkalmu, Bes laweschanas strahda, Un tā pat zeesch, kā tu. —

9. Kas pasihst tawas mohkas, Sinn, kā tu mihleji, Pawehlahs tawās rohlās, Eet drohfeh zaur pasauli. Tas, neshdams tawu krusu, Jšahrda deewekus, Un kad winsch scheit arr' sustu, Zur tawā walsfi buhs.

29.